

Nordjysk Socialaftale

2025-2026

Politisk strategi for det specialiserede
social- og specialundervisningsområde

KKR
NORDJYLLAND

Hjørring Kommune

JAMMERBUGT
KOMMUNE

THISTED KOMMUNE

Forord

Nordjysk Socialaftale 2025-2026 sætter retningen for de 11 nordjyske kommuner og Region Nordjyllands samarbejde på det specialiserede social- og specialundervisningsområde. I Nordjylland er der en fælles forståelse af, at den enkelte kommune ikke nødvendigvis selv er i stand til at drive specialiserede tilbud og varetage samtlige efterspurgte indsatser. Kommunerne samarbejder derfor med hinanden og med regionen om at koordinere og sikre, at de nødvendige indsatser er til rådighed for borgerne på tværs af kommunegrænserne. Alt dette formaliseres i Nordjysk Socialaftale, så vi kan sikre, at der til stadighed er de nødvendige tilbud til små målgrupper og målgrupper med komplekse problemer.

Visionen for Nordjysk Socialaftale 2025-2026 er en fortsat særlig opmærksomhed på børn, unge og voksnes mulighed for at udvikle sig til at kunne mestre mest muligt selv samt mulighed for at blive en del af meningsfulde fællesskaber i deres hverdag. Begge dele har været i fokus før (om end en smule omformuleret), men der er bred enighed om, at det er væsentligt med kontinuitet og et langsigtet perspektiv i det tværkommunale og -regionale samarbejde. Samtidig er det at kunne mestre muligt selv og meningsfulde fællesskaber stadig helt relevante og væsentlige ambitioner. Uanset hvilke udfordringer man måtte have, skal vi have fokus på det, borgeren kan, og hvordan vi bedst får det i spil. Endelig ved vi, hvad fællesskaberne betyder for os alle. De er afgørende for, at vi, som mennesker og sociale væsener, kan trives og udvikle os.

På tværs af de nordjyske kommuner og Region Nordjylland har vi fundet nye fokusområder under visionen. Det overordnede formål er således det samme, men via de nye fokusområder og initiativer sættes der fornyet energi til visionen. Arbejdet med fokusområderne tager udgangspunkt i de områder, hvor vi har brug for et tættere samarbejde på tværs, og hvor vi med fordel kan blive klogere sammen samt lære af hinanden.

Tværgående videns- og erfaringsudveksling er vigtigere end nogensinde. Det specialiserede socialområde står, ligesom mange af de øvrige velfærdsområder, over for store udfordringer de kommende år med flere, der har behov for hjælp og færre personaleressourcer. Socialaftalen skal være med til at understøtte vores samarbejde, vidensdeling og fælles udvikling med henblik på at sikre gode, nye og tværgående løsninger til gavn for de nordjyske borgere.

Det er et spændende arbejde, som vi ser frem til at bidrage til.

Lasse Frimand Jensen, KKR Formand

Mogens Christen Gade, KKR Næstformand

Indhold

Resumé	side 1
Formål	side 2
Vision for det specialiserede socialområde	side 3
Fokusområde 1 Samskabelse af fællesskaber for borgerne	side 5
Fokusområde 2 Kvalitetsudvikling og effekt	side 7
Fokusområde 3 Fremtidssikring af indsatsen	side 8
Udvikling og koordinering	side 9
Centrale udmeldinger	side 11
Det forstærkede samarbejde	side 13
Styring og økonomi	side 14
Bilag	side 15

Resumé

Med Nordjysk Socialaftale 2025-2026 ønsker de nordjyske kommuner og Region Nordjylland fortsat fokus på, at alle mennesker skal kunne meste mest muligt selv samt have adgang til gode fællesskaber. Derfor fastholder man den gældende vision – dog udskiftes begrebet ”egenmestring” med ”mestring”, idet det er et mere nutidigt begreb, mens begrebet ”meningsfulde fællesskaber” fastholdes. Hermed sikres kontinuiteten og det langsigtede fokus i det tværkommunale og -regionale samarbejde i Nordjylland. Visionen **udmøntes gennem 3 nye fokusområder, nemlig:**

- Fokusområde 1: Samskabelse af fællesskaber for borgerne
- Fokusområde 2: Kvalitetsudvikling og effekt
- Fokusområde 3: Fremtidssikring af indsatsen

Udvikling og koordinering

Med Nordjysk Socialaftale sker der en koordinering af tilbuddene indenfor det specialiserede socialområde og special-undervisningsområdet i Nordjylland. Her vurderes det, om der er sammenhæng mellem udbud og efterspørgsel på området. Det opleves overordnet set, at der er sammenhæng mellem kommunernes efterspørgsel og de udbudte tilbud, hvorfor fokusområderne i Nordjysk Socialaftale 2025-2026 ikke direkte adresserer udfordringer for specifikke målgrupper, men i højere grad tiltag, som kan bruges i forhold til flere forskellige målgrupper.

Centrale udmeldinger

I Nordjysk Socialaftale for 2025-2026 er der to centrale udmeldinger, som der afventes svar i forhold til, eller som der stadig arbejdes på. De centrale udmeldinger udsendes, når Socialstyrelsen er bekymret for udbuddet af tilbud til bestemte målgrupper og vedrører:

- Central udmelding for udsatte gravide kvinder med et skadeligt rusmiddelbrug (udsendt i 2020, ny anmodning i 2022, anmodning om fornyet behandling i 2024)
- Central udmelding for borgere med udviklingshæmning og dom med behov for anbringelse i sikret afdeling (udsendt i 2019 og anmodning om fornyet behandling i 2023)

Styring og økonomi

Nordjysk Socialaftale 2025-2026 lægger rammerne for kapacitets- og prisudviklingen for tilbud omfattet af aftalen. Dette sker gennem Styringsaftalen, hvis primære formål er at beskrive principperne for finansiering, takstberegning- og betalingsmodeller for kommunale og regionale sociale tilbud i den nordjyske region. Styringsaftalen for 2025 og 2026 er primært redaktionelt justeret og tilpasset.

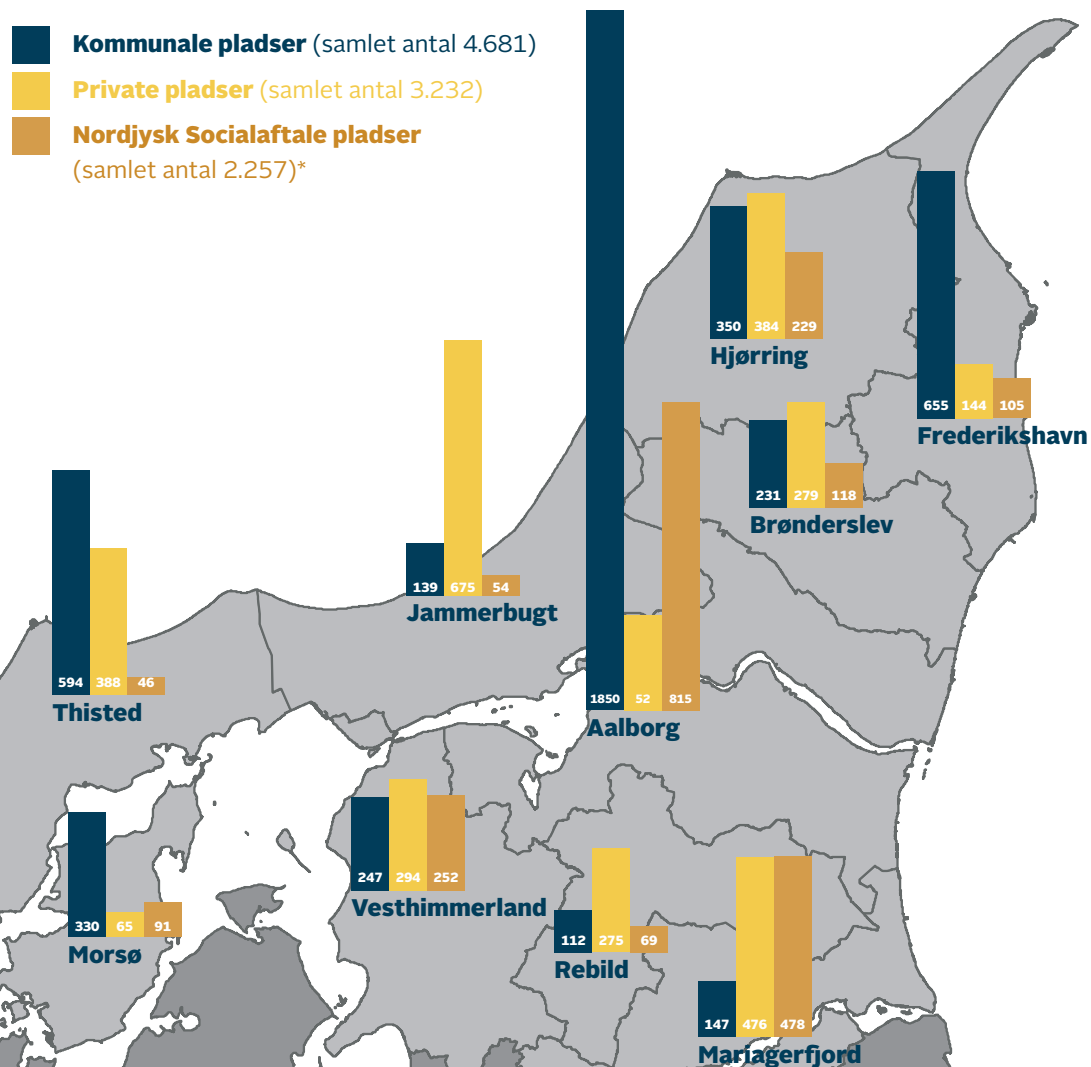
Formål

Nordjysk Socialaftale er en politisk aftale, der indgås af de 11 nordjyske kommuner og Region Nordjylland. Formålet er at sikre udvikling, koordinering og styring af det specialiserede social- og specialundervisningsområde i Nordjylland. Aftalen skal blandt andet sikre, at regionens borgere altid har adgang til de nødvendige højt specialiserede tilbud og kompetencer i regionen.

Nordjysk Socialaftale udspringer af lov om Social Service og Bekendtgørelserne om rammeaftaler på det sociale område samt for lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud. På baggrund heraf har de nordjyske kommuner og regionen udarbejdet nærværende politiske aftale, der skal sætte retningen for det fælleskommunale samarbejde på det specialiserede social- og specialundervisningsområde i Nordjylland i 2025-2026. Samarbejdet gælder konkret i forhold til de specialiserede tilbud, der er omfattet af Styringsaftalen, hvilket er de tilbud, som benyttes af andre kommuner end driftsherren. I 2024 drejede det sig om ca. 2.250 dag- og døgnpladser, hvilket svarer til ca. 22 % af det samlede antal pladser i Nordjylland.

Men samarbejdet omfatter mere end blot køb og salg af pladser. Gennem Nordjysk Socialaftale arbejder de nordjyske kommuner og regionen også sammen om at udvikle indsatser og metoder til specifikke målgrupper. Dette samarbejde har resulteret i en overordnet vision og tre konkrete fokusområder, som kan læses på de følgende sider.

Dag- og døgnpladser fordelt pr. beliggenhedskommune

For metode og yderligere data, se www.nordjysksocialaftale.dk
* Nordjysk Socialaftale pladser dækker over 1.785 kommunale pladser og 636 regionale pladser

Vision for det specialiserede socialområde

Vision:

”Kommunerne og regionen vil gennem samarbejde og vidensdeling understøtte dels borgernes mestring og dermed mulighed for at kunne mest muligt selv og dels borgernes mulighed for at kunne deltage i meningsfulde fællesskaber med fokus på borgerens individuelle behov.”

Visionen er den overordnede retningspil for samarbejdet på det specialiserede socialområde i de kommende år, og her er understøttelse af borgernes mestring ift. at kunne mest muligt selv og deltagelse i meningsfulde fællesskaber valgt som omdrejningspunkt.

Det er samme vision som for den tidligere socialaftaler (kun med en udskiftning af begrebet ”egenmestring” til fordel for ”mestring”, som er et mere nutidigt begreb). Fastholdelsen af visionen skal sikre kontinuitet og det langsigtede fokus i det tværkommunale og -regionale samarbejde i Nordjylland.

- **Mestring** er væsentligt i forhold til sikre, at alle borgere får mulighed for og redskaber til at kunne mestre så meget af sit eget liv som muligt. Øget mestring ift. at kunne mest muligt selv skal give borgeren en oplevelse af mere frihed og bedre livskvalitet. Det er ikke alle, der har de samme forudsætninger, hvorfor udgangspunktet altid skal bygge på den enkelte borgers behov, ønsker og ressourcer. Dette skal ske i tæt samarbejde med borgeren, så initiativerne ikke laves til borgeren, men med borgeren

- **Meningsfulde fællesskaber** er vigtige i forhold til at opleve tryghed som menneske, men også for det enkelte menneskes oplevelse af mening med livet. Der skal øget fokus på, at det, at være en del af noget, at have samhørighed med andre og dermed være noget i kraft af andre, er fundamentale elementer af det at være menneske. **Disse væsentlige fællesskaber skal medvirke til at udvikle vigtige sociale kompetencer og øge oplevelsen af meningsfuldhed.**

De nordjyske kommuner og regionen ønsker at understøtte dels borgerens mestring og dermed mulighed for at kunne mest muligt selv og dels borgernes mulighed for at kunne deltage i meningsfulde fællesskaber. Det kræver, at myndighed og driftsherre arbejder målrettet med dette. Det er der stort fokus på i de enkelte kommuner og regionen, og via ovenstående vision understøttes dette i forhold til det tværgående samarbejde.

Visionen udmøntes gennem de valgte fokusområder, og disse er specifikt valgt, fordi det er områder, der fordrer samarbejde, og som på forskellig vis bidrager til opnåelse af visionen.

Fokusområder

For at udmønte visionen om understøttelse af borgernes mestring ift. at kunne mest muligt selv samt borgernes mulighed for deltagelse i meningsfulde fællesskaber, er der udvalgt tre fokusområder. Fokusområderne er udvalgt med udgangspunkt i hvilke udfordringer, der i de kommende år kræver et fælleskommunalt fokus samt i forhold til på forskellig vis at kunne understøtte visionen.

Fokusområder i 2025-2026

- **Fokusområde 1: Samskabelse af fællesskaber for borgerne**

Når der skal skabes varige og langsigtede resultater for borgerne, er det afgørende, at vi har fokus på borgernes netværk og nærmiljø. Dette fokusområde stiller derfor skarpt på netop, hvordan vi som kommune og region kan blive bedre til at inddrage familie og pårørende, arbejde med peer-to-peer og endelig inddragelse af civilsamfundet og de mange frivillige kræfter.

- **Fokusområde 2: Kvalitetsudvikling og effekt**

Der er løbende brug for at kvalitetsudvikle og sikre effekten i vores indsatser for at sikre de nordjyske borgere de bedst mulige tilbud. Fokusområdet her sætter derfor spot på at sikre, at vi bruger relevant data og dermed kvalitetsudvikler på et oplyst grundlag, men ligeledes at vi har fokus resultatdokumentation, og dermed at de valgte indsatser virker og er effektive. Endelig giver nye velfærdsteknologiske løsninger nye muligheder, som vi skal udnytte og gøre brug af.

- **Fokusområde 3: Fremtidssikring af indsatsen**

Udviklingen på det specialiserede socialområde med den stigende efterspørgsel på støtte og hjælp gør det vanskeligt at kunne imødekomme behovene. Fokusområdet vedr. fremtidssikring af indsatsen stiller derfor skarpt på mulige, nye samarbejdsformer med uddannelsesinstitutionerne samt den vanskelige balancegang mellem socialfaglige og økonomiske forhold.

Den Administrative Styregruppe (DAS Social) vil stå for den løbende udmøntning af fokusområderne med inddragelse af Kommunekontaktrådet i Nordjylland (KKR).

FOKUSOMRÅDE 1:

Samskabelse af fællesskaber for borgerne

Vision:

”De nordjyske kommuner og regionen vil styrke og understøtte fokus på samskabelse af fællesskaber for borgerne via inddragelse af de væsentlige ressourcer, der er i borgernes nærmiljø og andre tilgængelige netværk.”

Det er lovbestemt, at borgerne skal inddrages i egen sag på det specialiserede socialområde, og i kommunerne og regionen er der gennem årene arbejdet med at blive bedre til at gå i dialog med borgerne. Jo bedre dialogen med borgerne er, desto større er chancen for, at der bevilges de rigtige indsatser, som rent faktisk gør en positiv forskel for den enkelte. Dette er afgørende både for borgernes udvikling og livskvalitet, men ligeledes for kommuner og region ift. at sikre omkostningseffektive indsatser. Men når der skal skabes varige og langsigtede resultater for borgerne, er det ligeledes afgørende, at vi har fokus på borgernes netværk og nærmiljø.

Nære sociale netværk kan understøtte borgerne i deres forløb og livssituationer samt styrke deres udvikling og livskvalitet. Der kan være tale om samarbejdet med og inddragelsen af nære netværk som for eksempel familie og pårørende i det omfang, borgerne ønsker netværket involveret i deres forløb og situation. En grundig forventningsafstemning med borgere og deres netværk samt en fleksibel tilgang til metoder er afgørende.

Ligeledes har der gennem de seneste år været fokus på, hvordan de fagprofessionelle kan være med til at understøtte meningsfulde fællesskaber for eksempel gennem peer-to-peer tænkningen. Altså hvor borgerne møder ligesindede, som har stået i eller står i nogle af de samme udfordringer, som de selv gør. Det kan være med til at skabe håb og en anden form for forståelse af ikke at være alene med sine udfordringer.

Endelig er der et stort potentiale i forhold til, at vi bliver bedre til at få øje på de muligheder, kompetencer og ressourcer, der er i civilsamfundet, således dette kan supplere kommunale og regionale indsatser. (U)formelle samarbejdsaftaler og koordinering af samarbejdet kan understøtte et smidigt samarbejde.

Initiativer

Med Nordjysk Socialaftale 2025-2026 vil kommunerne og regionen arbejde for at styrke og understøtte fokus på samskabelse af fællesskaber via nedenstående initiativer:

A Pårørendesamarbejdet

Der findes og videreformidles fælles redskaber til det gode pårørendesamarbejde

B Peer-to-peer

Der afholdes fælles erfaringsdeling vedrørende brugen af peer-to-peer tilgangen

C Civilsamfund og frivillighed

Der arbejdes med at indtænke civilsamfundet og frivillige i indsatsstrappen fx i form af partnerskaber

FOKUSOMRÅDE 2:

Kvalitetsudvikling og effekt

Vision:

”De nordjyske kommuner og regionen vil sætte fokus på, at indsatserne udvikles, så der sikres bedst mulig effekt via et solidt afsæt i data, fokus på resultatdokumentation og brugen af ny velfærdsteknologi.”

Der er brug for praksisnær og evidensbaseret data og løsninger til at understøtte indsatserne på det specialiserede socialområde med henblik på at kunne løfte opgaven så godt og effektivt som muligt samt sikre progression og rehabilitering for borgerne.

Der skal derfor fokus på, hvordan vi sikrer, at vi griber fat i de rette håndtag, når vi forsøger at udvikle og skabe mest mulig effekt i vores tilbud og indsatser. I 2023 blev der i rammeaftaleregii igangsat et større analyse- og dataarbejde med henblik på at skabe overblik på tværs og hos de enkelte kommuner. I 2025-2026 arbejdes der videre med at få solid viden om, hvor der med fordel kan sættes ind for at opnå de bedste resultater på tværs af de nordjyske kommuner med afsæt i dataprojektet fra 2023.

Herudover er fokus på resultatdokumentation afgørende ift. at sikre effektive indsatser. Dokumentations- og evalueringsarbejdet skal i endnu højere grad være en del af den socialfaglige indsats – dette både ift. at skabe læring for medarbejderne og ift. at sikre de rette indsatser for borgerne.

Endelig giver velfærdsteknologi nye muligheder for at hjælpe borgerne på det specialiserede socialområde. Med revisionen af reglerne om magtanvendelse, som trådte i kraft 1. januar 2020, fik kommunerne udvidede muligheder for at anvende tryghedsskabende velfærdsteknologi. Med dette fokusområde skal der sættes fokus på hvilke løsninger, der kan bruges indenfor den gældende lovgivning og hvilke potentialer, der er ved at bruge tryghedsskabende velfærdsteknologi, som kan gøre borgerens hverdag lettere og tryggere.

Initiativer

Med Nordjysk Socialaftale 2025-2026 vil kommunerne og regionen med dette fokusområde arbejde for sætte fokus på kvalitetsudvikling og effekt via nedenstående initiativer:

A Dataunderstøttet viden

Der arbejdes videre på at sikre et solidt datagrundlag og -overblik på tværs af de nordjyske kommuner med afsæt dataprojektet fra 2023

B Resultatdokumentation

Der erfarings- og videndeles ift. at understøtte fokus på resultatdokumentation

C Ny velfærdsteknologi

Der afholdes fælles kompetenceudvikling i forhold til, hvordan vi i endnu højere grad kan udnytte de velfærdsteknologiske muligheder

FOKUSOMRÅDE 3:

Fremtidssikring af indsatsen

Vision:

”De nordjyske kommuner og regionen vil sammen udvikle og igangsætte initiativer med henblik på at fremtidssikre indsatsen på det specialiserede socialområde via fokus på et bæredygtigt medarbejdergrundlag og sikringen af en god balance mellem økonomi og socialfaglighed.”

Udviklingen på det specialiserede socialområde med den stigende efterspørgsel på støtte og hjælp gør det vanskeligt at kunne imødekomme behovene. Denne udvikling er været gældende gennem de seneste år, og der er endnu ikke tegn på at udviklingen vender, eller at der sker opbremsning.

Samtidig gør udviklingen i samfundet, at der bliver færre og færre ressourcer til at løse et stigende behov, således færre skal tage sig af flere. Derfor er der brug for at tænke i nye baner for at finde de bedste løsninger for nogle af samfundets mest sårbare borgere. Hvordan sikres rekruttering af medarbejdere til tilbud, så det matcher behovet? Der skal tænkes i nye samarbejder med uddannelsesinstitutioner mv., således udfordringerne løses i fællesskab.

Samfundsudviklingen kræver også, at der skal øget fokus både på socialfaglig og økonomisk faglighed, når der bevilliges indsatser. Ekspertudvalget har været med til at dagsordensætte nogle af de elementer, som kan være med til at fremtidssikre vores indsats på området. Det vil kræve tilpasninger og nytænkning i såvel kommunerne og regionen, men formålet er at give den bedst mulige individuelle indsats til hver enkelt borger indenfor de rammer, der er til rådighed. Men ligeledes i formålsparagraffen i Serviceloven illustreres det dobbelte hensyn vedr. faglighed og økonomi – dette skal blandt andet afspejles i visitationspraksis.

Initiativer

Med Nordjysk Socialaftale 2025-2026 vil kommunerne og regionen gennem dette fokusområde udvikle og sætte spot på mulighederne for at fremtidssikre indsatserne via nedenstående initiativer:

A Et bæredygtigt medarbejdergrundlag

Der udvikles nye samarbejdsmodeller omkring attraktive studie- og praktikpladser, omskoling, merit, fastholdelse af medarbejdere mv. mellem de nordjyske kommuner og regionen og Aalborg Universitet, UCN og SOSU Nord

B Balancen mellem økonomi og socialfaglighed

Der igangsættes initiativer med fokus på det dobbelte hensyn vedr. faglighed og økonomi bl.a. med afsæt i resultaterne fra Ekspertudvalget

Udvikling og koordinering

Nordjysk Socialaftale er rammen for kommunernes og Region Nordjyllands samarbejde om koordinering, udvikling og sikring af tilgængeligheden for nødvendige indsatser til små målgrupper og målgrupper med komplekse udfordringer på tværs af kommunegrænserne.

Balance mellem udbud og efterspørgsel

Kommunerne og regionen har løbende fokus på, om der er det rigtige udbud af tilbud og indsatser på det specialiserede socialområde. I forbindelse med udarbejdelsen af Nordjysk Socialaftale 2025-2026 er der blevet gennemført en undersøgelse af forholdet mellem udbud og efterspørgsel inden for de indsatser, der er tilgængelige i den nordjyske region på det specialiserede social- og specialundervisningsområde.

På baggrund af denne afdækning vurderes der overordnet set at være sammenhæng mellem efterspørgsel og udbud. Dog har afdækningen også vist, at der er behov for et øget fokus på det rette udbud af tværgående tilbud og indsatser til borgere med udviklingshandicap samt misbrug, psykiatriske udfordringer, udadreagerende adfærd mv. Denne målgruppe har i mange tilfælde en problemskabende adfærd og er ofte vanskelig af placere, da de stiller særlige krav til de fysiske rammer qua behov for skærmning.

En anden målgruppe, som vil have et øget fokus, er børn og unge med komplekse problemstillinger, herunder ofte autisme og flere tillægsdiagnoser. Denne gruppe kan være vanskelig at placere, da den er komplekst sammensat. De har ofte udadreagerende adfærd, er selvskadende eller har misbrug. Der er behov for fleksible tilbud og/eller indsatser, der kan imødekomme en bredere målgruppe samt satellitter til at skærme dem.

For hver af disse målgrupper vil der i aftaleperioden blive foretaget selvstændige afdækninger af målgruppernes størrelse og kommunernes behov for justeringer af pladser eller nye indsatser.

I tillæg til de udpegede målgrupper ovenfor, er det besluttet, at der i løbet af 2025 og 2026 skal foretages en systematisk og databaseret undersøgelse af de særligt dyre borgersager, som har en omkostning på over 2 mio. kr. årligt, med det formål at bidrage til et mere strategisk indspark til udvikling af tilbudsviften. Herunder afsøgning af behov for alternative tilbud til borgergruppen.

Øvrige målgrupper

Unge med svær selvskade

Der har været fokus på en gruppe af unge med svær selvskadende adfærd, som ikke rummes i de eksisterende sociale tilbud i Nordjylland samtidig med, at de ikke er i målgruppen til udelukkende at have en behandlingsindsats i hospitalspsykiatrien. Der har været foretaget en tværsektoriel undersøgelse af udfordringer og løsninger til denne målgruppe, herunder specifikt om der er behov for at oprette botilbudspladser målrette målgruppen.

På baggrund af undersøgelsen er det imellem de nordjyske kommuner og Region Nordjylland aftalt, at der etableres et nyt tilbud til denne målgruppe. Tilbuddet forventes at være klar til ibrugtagning i 2025 eller 2026.

Borgere med behov for skærmning

Der opleves et større behov for pladser til borgere med forskellige udviklingshandicap og et samtidigt behov for skærmning. På baggrund af det arbejdes der på, i regi af Region Nordjylland, at etablere en række ny boliger, som målrettes borgere med middelsvært/svært udviklingshandicap, som samtidig har andre problemstillinger, og som har behov for afskærmning fra andre borgere. De nye boliger forventes at være klar til ibrugtagning i løbet af 2025 eller 2026.

Lands- og landsdelsdækkende specialundervisningstilbud

Der eksisterer i alt 10 lands- og landsdelsdækkende tilbud og 8 tilbud med sikrede afdelinger på landsplan. I Region Nordjylland er Kompasset og Aalborgskolen en del af denne gruppe.

Kapaciteten og belægningen på de lands- og landsdelsdækkende tilbud koordineres tværregionalt i regi af KL's Koordinationsforum, da der er tale om specialiserede tilbud, der er omfattet af hel eller delvis objektiv finansiering. KL's koordinationsforum overvåger de lands- og landsdelsdækkende tilbud og kan iværksætte foranstaltninger eller initiativer, hvis der opstår bekymringer omkring tilbuddenes bæredygtighed. Der udarbejdes årligt en rapport, der giver indsigt i belægningen og eventuelle udfordringer med belægningen på disse tilbud. Se bilag 4 for mere.

Når det kommer til de lands- og landsdelsdækkende specialundervisningstilbud, vurderes det, at der generelt er balance mellem udbud og efterspørgsel, og der er ikke bekymring om belægningen på de lands- og landsdelsdækkende tilbud. Der er dog ekstra fokus på tre undervisningstilbud: Aalborgskolen, Synscenter Refsnæs og Børneskolen Filadelfia, der oplever forskellige udfordringer.

De sikrede afdelinger har generelt en høj efterspørgsel på pladser. KL's Koordinationsforum overvåger behovet for pladser og bemærker en udvikling i målgruppen, hvor unge med komplekse udfordringer kan kræve mere end én plads.

Lånepuljer

De danske kommuner har, som et led i Økonomiaftalen for 2024, fået mulighed for at ansøge om lånefinansiering til anlægsinvesteringer og udvidelse af botilbudskapaciteten på det specialiserede socialområde i 2024, 2025 og 2026.

Aalborg og Thisted Kommuner har i denne sammenhæng fået tilsagn om lånefinansiering i 2025-2026 til projekter, som på forskellig vis, og i forhold til forskellige målgrupper, vil udvide tilbudskapaciteten i Nordjylland med +30 pladser. Særligt borgere med udviklingsforstyrrelser og/eller forskellige adfærdsproblematikker er i fokus.

Centrale udmeldinger

Socialstyrelsen har udsendt centrale udmeldinger for nedenstående målgrupper. De nordjyske kommuner og Region Nordjylland arbejder sammen om afrapporteringer mv. i forhold til disse.

Central udmelding for udsatte gravide kvinder med et skadeligt rusmiddelbrug (2020, 2022 og 2024)

Social- og Boligstyrelsen har i den 14. maj 2024 anmodet om fornyet behandling af deres tilrettelæggelse og organisering af døgnbehandlingsindsatsen til udsatte gravide med et skadeligt rusmiddelbrug, jf. SEL § 13b stk. 3. Det er Social- og Boligstyrelsens vurdering, at der aktuelt ikke eksisterer de nødvendige helhedsorienterede døgnbehandlingstilbud/-afdelinger, der kan imødekomme en højt specialiseret døgnbehandlingsindsats til den del af målgruppen, der har særligt komplekse problemer og fordrer en døgnindsats. Styrelsen vurderer supplerende, at tilvejebringelse af de nødvendige tilbud kan medvirke til at forstærke forebyggelsen af antallet af børn, der diagnosticeres med prænatal eksposition for rusmidler.

Social- og Boligstyrelsen vurderer, at der er et grundlag på ca. 80-100 gravide kvinder med et skadeligt rusmiddelbrug, der årligt har et behov for en helhedsorienteret døgnbehandlingsindsats, der bør kunne imødekomme deres behov for samtidig familie- og rusmiddelbehandling. Kommunerne har i forbindelse med tidligere centrale udmeldinger vurderet målgruppen som væsentlig mindre. Fristen for afrapportering vedr. tilrettelæggelse og organisering af døgnbehandlingsindsatsen til udsatte gravide med et skadeligt rusmiddelbrug er den 31. maj 2025.

Central udmelding for borgere med udviklingshæmning og dom med behov for anbringelse i sikret afdeling (2019 og 2023)

Social- og Boligstyrelsen har den 22. november 2023 anmodet om fornyet behandling af central udmelding for borgere med udviklingshæmning og dom med behov for anbringelse i sikret afdeling, jf. lov om social service § 13 b, stk. 31. Det er Social- og Boligstyrelsens vurdering, at det stigende antal borgere og deraf afledte pres på de fysiske og faglige rammer på Kofoedsminde fortsat udgør en udfordring for tilbuddets forudsætninger for at kunne imødekomme målgruppens behov for en højt specialiseret indsats og for at kunne imødekomme behovet for antal pladser på landsplan. Derfor vurderer Social- og Boligstyrelsen, at der er brug for at etablere yderligere en sikret afdeling.

Social- og Boligstyrelsen har ønsket én samlet afrapportering på tværs af de danske kommuner. Den kommunale afrapportering indeholder både scenarier med forskellige muligheder for udbygninger og videreudvikling på Kofoedsminde og dels et forslag til vestdansk tilbud. Den kommunale afrapportering har deadline den 31. dec. 2024, hvorefter der afventes svar fra Social- og Boligstyrelsen.

Hvad er en Central Udmelding?

I forlængelse af evalueringen af kommunalreformen besluttede Folketinget at etablere en national koordinationsstruktur, som varetages af Social- og Boligstyrelsen. Formålet er at forhindre en u hensigtsmæssig afspecialisering af det højt specialiserede social- og specialundervisningsområde.

Social- og Boligstyrelsen overvåger udviklingen i målgrupper, tilbud og indsatser samt indsamler og formidler viden om effekt af indsatserne på området. I regi af National Koordination kan Social- og Boligstyrelsen udsende centrale udmeldinger.

En Central Udmelding udsendes, hvis Social- og Boligstyrelsen vurderer, at der er behov for at sætte særligt fokus på en målgruppe for at sikre og videreudvikle tilbud af indsatser til målgruppen.

Målgrupperne, som overvåges af National Koordination, er kendetegnet ved at være meget små målgrupper, som kommunerne sjældent ser, og hvor samarbejde og koordinering er særlig vigtigt både på tværs af den enkelte landsdel og på tværs af landet.

Det forstærkede samarbejde

Det forstærkede samarbejde er en overbygning til det "almindelige" samarbejde i regi af Nordjysk Socialaftale. De tilbud, der er omfattet af det forstærkede samarbejde, er udvalgt, fordi det er nogle af de mest specialiserede tilbud i regionen. Eftersom målgrupperne til de mest specialiserede tilbud ofte er små og komplekse, er det nødvendigt at have særligt fokus på bæredygtigheden på disse tilbud for at sikre, at de højt specialiserede kompetencer også fremadrettet er tilgængelige i Nordjylland.

For alle tilbud, der er med i det forstærkede samarbejde, gælder det, at der er:

- Beskyttede konkurrencevilkår.
- En systematisk og forpligtende dialog om både efterspørgsel og udbud.
- En forpligtelse til at indgå i tidlig fælles indsats, hvis der er behov for særlige initiativer eller dialog for at sikre tilbuddenes fortsatte bæredygtighed.

Tilbud under det forstærkede samarbejde udvælges af et ekspertpanel med repræsentanter fra de nordjyske kommuner og Region Nordjylland ud fra kriterier, der fokuserer på tilbuddets målgruppe, kompetencer og specialiseringsprofil, samt om det er det eneste tilbud af sin slags, der er i landsdelen.

Tilbud omfattet af det forstærkede samarbejde

Følgende tilbud er omfattet af det forstærkede samarbejde for 2025-2026:

- **Neurocenter Østerskoven**
Målgruppe: Unge og voksne mennesker med moderat og svær til meget svær medfødt eller erhvervet hjerneskade
- **Specialbørnehjemmet Kvisten**
Målgruppe: Børn og unge med betydeligt og varigt, nedsat funktionsniveau som har særligt behov for sygepleje
- **Institut for Syn og Hørelse**
Målgruppe: Mennesker med nedsat syn og hørelse eller andre kommunikationsproblemer

For mere information om det forstærkede samarbejde henvises til Sekretariat for Nordjysk Socialaftales [hjemside](#).

Styring og økonomi

Nordjysk Socialaftale 2025-2026 sætter rammerne for kapacitets- og udgiftsudviklingen for tilbud omfattet af Nordjysk Socialaftale. Dette sker gennem Styringsaftalen, som beskriver de fælles regler og procedurer, der gælder for tilbud og indsatser omfattet af Nordjysk Socialaftale. Styringsaftalen fastlægger med andre ord spillereglerne for samarbejdet mellem køber og sælger.

Styringsaftalen lægger rammerne for økonomi- og kapacitetsudviklingen, herunder:

- Angivelse af hvilke konkrete tilbud der er omfattet af styringsaftalen
- Aftaler om takst- og udgiftsudvikling
- Aftaler om takstmodeller, herunder opdeling af takster i basis- og ydelsestakster
- Aftaler om takstberegning
- Aftaler om oprettelse, lukning og ændring af tilbud og pladser
- Aftaler om afregning og betaling
- Tilkendegivelse fra kommunalbestyrelserne om overtagelse af regionale tilbud

Principper for samarbejde og styring

Styringsaftalen skal sikre, at tilbuddene omfattet af Nordjysk Socialaftale er økonomieffektive, har gennemsigtighed mellem pris og ydelse samt de bedste muligheder for udvikling. Dette sikres blandt andet gennem følgende principper:

1. Dialog mellem myndighed og driftsherren
2. Incitament til effektiv drift
3. Taksterne skal være retvisende og omkostningsbaserede

4. Budgetsikkerhed for kommunerne og Regionen
5. Udvikling af tilbuddene

Ny styringsaftale for 2025-2026

Styringsaftalen for 2025-2026 viderefører i hovedtræk de eksisterende aftaler om finansiering, takstberegning og afregning, med nogle få justeringer og tilføjelser. De primære ændringer/tilføjelser til styringsaftalen bl.a. omfatter:

1. Indarbejdelse af Barnets Lov
2. Implementering af ny version af standardkontrakt på voksenområdet
3. Det er konsekvensrettet, at Grundtakster fremover benævnes, som Basistakster
4. Præcisering af rammer for behandling af budgetteret belægningsprocent på taksterne.
5. Præcisering af at afregning i skudår sker med 366 dage (mod 365 dage normalt).

Styringsaftalen for 2025-2026 kan ses i bilag 4.

Bilag

Bilag vedr. udvikling og koordinering

Bilag 1:

Central udmelding – udviklingshæmmede med dom og behov for ophold på sikret afdeling

Bilag 2:

Central udmelding – gravide kvinder med skadeligt rusmiddelbrug og behov for døgnophold

Bilag 3:

Rapport vedr. de lands- og landsdelsdækkende tilbud 2024

Bilag vedr. styring og økonomi

Bilag 4:

Styringsaftale 2025-2026

Bilag 5:

Specifikke aftalevilkår for specialundervisningstilbud

Bilagene og status på arbejdet kan hentes her:

www.nordjysksocialaftale.dk

Kontakt

Sekretariat for Nordjysk Socialaftale

Boulevarden 13

9000 Aalborg

nordjysksocialaftale@aalborg.dk

www.nordjysksocialaftale.dk

**Sekretariat for
Nordjysk Socialaftale**

